

Zbor partizanov ob desetletnici zmage

V teh majniških dneh, ko so narodi širom Evrope svečano proslavili deseto obletnico zmage nad nemškimi fašizmom, je imela Zveza koroških partizanov svoj letošnji občni zbor.

Ko je predsednik Zveze tov. Karl Prušnik — Gašper minulo soboto v celovški delavski zbornici otvoril občni zbor, je med navzočimi pozdravil zlasti tričlansko delegacijo Zveze partizanov tržaškega ozemlja pod vodstvom tov. Mirka Pahorja, nadalje zastopnika koroške deželne Zveze socialističnih borcev za svobodo in žrtev fašizma podpredsednika Wrulicha ter zastopnika Zveze avstrijskih borcev za svobodo in žrtev fašizma Nieschelwitzerja. Častni gostje so v svojih nagovorih izrekli pozdrave v imenu organizacij, ki so jih delegirale na občni zbor Zveze koroških partizanov.

V svojem govoru za 10. obletnico zmage nad oboroženim fašizmom je tov. Gašper uvodoma poudaril, da se koroški partizani s ponosom spominjajo na svojo triletno oboroženo borbo, med katero so branili svojo grudo in svoje ljudstvo pred zasluževalci ter s svojim deležem doprinesli k veličastni zmagi zavezniških narodov. Podčrtal je tudi, da so bili koroški partizani edini na ozemlju tretjega rajha, ki so se kot zavezniški vojaki pod vodstvom maršala Tita organizirano s puško v roki borili proti nemškemu fašizmu kot največjemu sovražniku avstrijske republike in njene neodvisnosti in svobode, kar navdaja slehernega borca s ponosno zavestjo prav v teh dneh tik pred podpisom avstrijske državne pogodbe, ki si jo želijo vsi pošteni avstrijski državljani.

Nato je govornik osvežil spomin na nekatera grozodejstva, ki so jih počenjali na Koroškem oboroženi nacisti. Silno izseljevanje slovenskih družin, obglavljenje 13 žrtev iz Sel in Železne Kaple, uničenje in pobijanje ujetih ranjenih partizanov pri Trplaku na Obirskem in pod Arihovo pečjo, zverinski umor 90 let starega Hojnikovega očeta, njegovega sina in snaha štiri mesece pred koncem vojne; zahrbtni umor enajstčlanske Peršmanove družine od enoletnega otroka do 83-letnega starčka osem dni pred kapitulacijo, to so težki spomini na dobo poživiljenega nacifašizma na naši zemlji.

Te in podobne spomine ni prijetno obupati — je dejal govornik — vendar teh strahot ne smemo pozabiti, kajti fašistična miselnost na Koroškem še vedno ni docela odpravljena, marveč ogroža na tem koščku zemlje mir in mirno sožitje med državljani dveh jezikov in državami sosedji. Ker poznamo bistvo fašizma, je naša dolžnost tem večja, da budno stojimo na straži za mir v deželi. Biti moramo odločni in dosledni borci proti vsem ostankom nacistične miselnosti, ki se na Koroškem odraža v šovinistični gonji proti vsemu, kar je slovenskega in še posebej partizanskega. Razstrelitev partizanskega spomenika v št. Rupertu pri Velikovcu in dejstvo, da krivci še vedno niso izsledeni, je resen opomin vsem partizanom in partizanskim invalidom ter vsem svobodoljubnemu ljudstvu obeh narodov na Koroškem, da strnjeno brani demokratične pridobitve protifašistične borbe in zmage, zlasti pa njene ideale človečanske miroljubne misli. Zaradi tega partizani in žrtve fašizma apelirajo na vse poštene javne delavce, da ne popuščajo sovražnim tendencam hujšakačev, kajti popuščanje sovražnikom demokracije in napredka je bilo v zgodovini Avstrije že večkrat usodepolno.

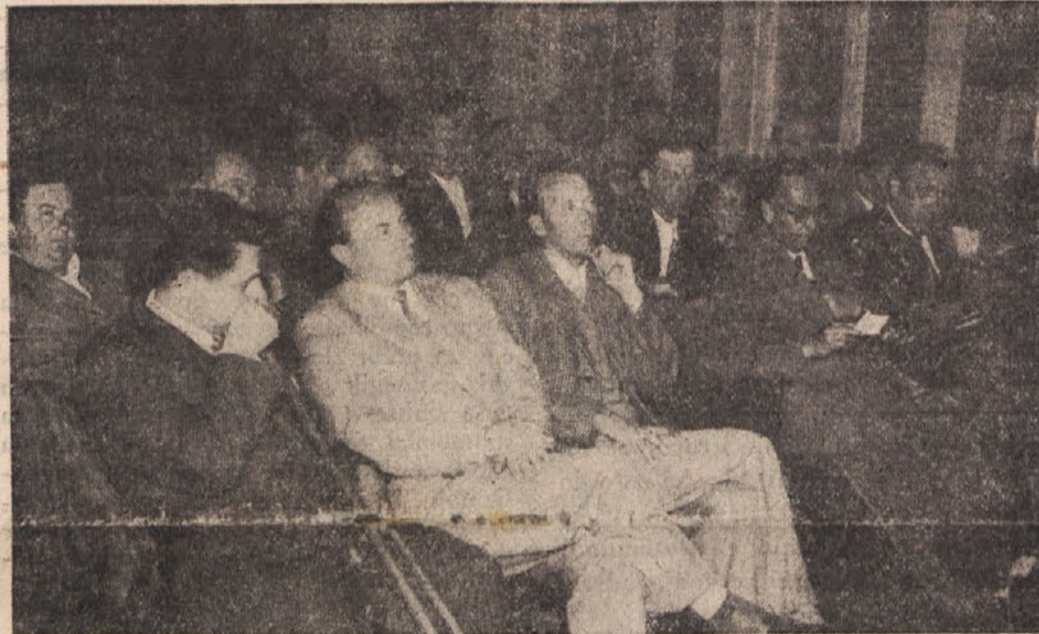
Ko je tov. Prušnik med drugim tudi poudaril, da so se partizani borili za zmago socialističnih načel in da zato tudi da-

nes upravičeno obsojajo vsakogar, ki skuša kaliti mir v deželi ter razpihovati in gojiti mržnjo proti sosedni socialistični Jugoslaviji, je na koncu dejal:

Deseto obletnico zmage nad oboroženim fašizmom praznujemo s partizanskim ponosom, povezanim z delom za zmago pravice, za enakopravnost slovenskega in avstrijskega ljudstva kot enakega v dolžnostih in pravicah. Tovarišem v socialistični Jugoslaviji, ki so nam pomagali uničevati nemški fašizem kot največjega sovražnika avstrijske demokratične republike, pa izražamo tovariško zahvalo v

gibanju sploh. Sem spada delovanje ljudi z nacistično preteklostjo, ki smejo nekaznovano blatiti partizanske borbe za mir in svobodo, pri čemer se poslužujejo plašča hinavske obrambe človečanske kulture in obrabljene fraze obrambe ogrožene domovine, uporabljajoč laži in klevete proti drugim, da bi odvrnili pozornost od sebe.

V zadnjih letih — je dejal govornik — je šovinistično nacistični sovražnik v sodelovanju z mednarodno klerikalno reakcijo spet začel javno rovariti proti našemu ljudstvu in demokratičnim silam.

Pogled na del dvorane — v ospredju častni gostje

trdnem prepričanju, da bodo dobri sosedski odnosi prispevali k napredku in blagostanju narodov obeh držav.

V delovnem poročilu se je organizacijski sekretar dr. Franci Zwitter najprej dotaknil nekaterih pojavov na Koroškem, ki niso naperjeni le proti našemu ljudstvu, marveč proti demokratičnemu

Zločinski atentat na velikovski spomenik v čast padlim za svobodo v borbi proti fašizmu in klevetniška gonja proti partizanskim borcem pomenita neznosno izživanje našega ljudstva in sta v resnici tudi atentat na vse demokratično gibanje v Avstriji. Zato je Zveza koroških partizanov (Nadaljevanje na 2. strani)

Pojutrišnjem podpis državne pogodbe

Domneve in napovedi o uspešnem zaključku pripravljanih razgovorov veleposlanikov štirih velesil in avstrijskih predstavnikov o sklenitvi državne pogodbe se konec minulega tedna niso uresničile. Razgovori so se nadaljevali še ta teden ne da bi bila javnost bolj točno izvedela za vzroke, ki so zavlekli pogajanja. Vseeno pa ni ostalo prikrito, da so se pojavile težkoče pri obravnavanju člena 35 o nemški imovini in člena 42 o premoženju pripadnikov Združenih narodov. Ob zaključku lista so razgovori še trajali in so potekali v prijateljskem vzdušju.

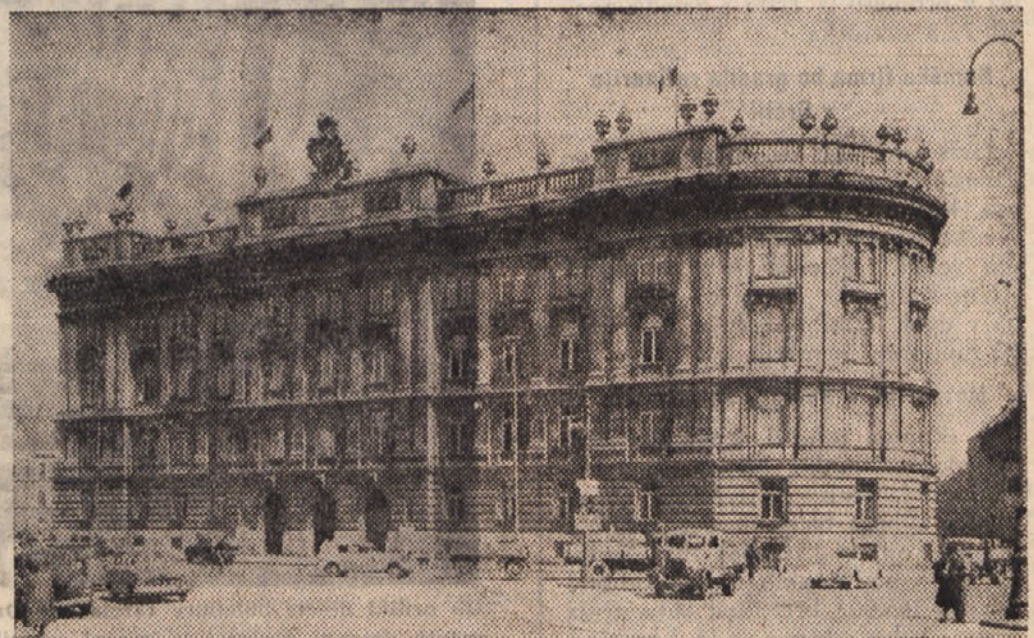
Ne glede na nastale težkoče pa so se štiri velesile že na začetku tega tedna sporazumele, da pridejo zunanji ministri Francije, Sovjetske zveze, Velike Britanije in ZDA v soboto na Dunaj in da bodo verjetno že v nedeljo podpisali državno pogodbo. V nasprotju s prvotnim načrtom, da bi se zunanji ministri za podpis državne pogodbe sestali v Schönbrunn, je bil pozneje določen za ta zgodovinski dogodek Belvedere, nekdanji letni dvorec princa Eugena, dočim je Schönbrunn predviden za slovesen banket in gala-sprejem.

Ministrski svet je v torek sprejel potrebne sklepe, na podlagi katerih bo zvezni prezident Körner pooblastil zunanjega ministra Figla, da bo v imenu avstrijske vlade podpisal državno pogodbo.

Na dan podpisa državne pogodbe bo priredil prezident Körner v prostorih dunajske dvorne palače slavnostni zajtrk, ki

se ga bodo udeležili štirje zunanji ministri in veleposlaniki, člani avstrijske vlade, predstavniki zveznega sveta in državnega zbora ter načelniki klubov parlamentarnih strank.

Na Dunaju so v teku tudi obširne priprave za direkten prenos podpisovanja državne pogodbe v Belvederju po radiu in bo vsa Avstrija lahko sledila svečanemu zgodovinskemu aktu.

Nekdanji „Dom industrije“ na Dunaju, ki je že od leta 1945 naprej sedež „Zavezniškega sveta“. Tu so se zbrali dne 2. maja veleposlaniki štirih velesil, da bi izdelali vse potrebno za dokončno rešitev avstrijske državne pogodbe. (AND)

Slovenija 10 let svobodna

Širom Slovenije se od začetka majnika dalje vrstijo proslave ob desetletnici osvoboditve.

V Ajdovščini, majnem mestecu na Primorskem, je bila prejšnji petek veličastna proslava 10. obletnice ustanovitve prve slovenske vlade. V dvorani, kjer je bila 5. maja 1945 konstituirana prva slovenska vlada, je imel izvršni svet Slovenije slavnostno sejo, na kateri sta govorila predsednik izvršnega sveta Boris Kraigher in prvi komandant NOV in POS Franc Leskošek. Oba govora je poslušalo nad 10.000 ljudi, ki so z navdušenjem pozdravljali navzoče bivše člane prve slovenske vlade.

10. obletnico osvoboditve je posebno slavnostno proslavila tudi Ljubljana. Na ljubljanskem magistratu je bila slavnostna seja, na kateri so sprejeli predlog, da bo Ljubljana v bodoče praznovala 9. maj kot praznik borbene Ljubljane. Prebivalstvu Ljubljane je poslal predsednik Jugoslavije Tito čestitke za desetletnico osvoboditve glavnega mesta Slovenije.

Raab o odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo

Na otvoritvi mednarodnega kongresa glavnih urednikov na Dunaju je zvezni kancler Raab v svojem govoru med drugim omenil tudi prijateljsko sodelovanje med Avstrijo in Jugoslavijo. Med prijateljskim reševanjem nasprotij med obema državama — je poudaril kancler Raab — smo dosegli izreden napredek, tako da so odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo zgled povojnega sodelovanja dveh držav z različno družbeno ureditvijo.

Veliki štirje se sestanejo julija?

Diplomatski zastopniki zapadnih velesil so v Moskvi predali predlog svojih vlad za sklicanje konference Velikih štirih. Konference, ki naj bi bila v juliju v Švici, se bi na predlog ameriškega zunanjega ministra Dullesa udeležili razen vladnih šefov tudi zunanji ministri štirih velesil, ki bi v ločenih pogajanjih obravnavali posamezna vprašanja.

Sovjetski ministrski predsednik Bulganin je v sredo na začetku konference osmih vzhodnoevropskih držav v Varšavi izjavil, da zavzema sovjetska vlada pozitivno stališče glede sklicanja konference velesil, če bi ta konferenca dejansko prispevala k mednarodni pomiritvi.

Medtem je Sovjetska zveza predložila razorožitvenemu odboru OZN, ki še vedno zaseda v Londonu, noto, v kateri so iznešeni obsežni predlogi k vprašanju razorožitve, za končanje hladne vojne in umik vseh zasedbenih sil iz Nemčije.

Zbor partizanov ob desetletnici zmage

(Nadaljevanje s 1. strani)

nov opozorila avstrijsko demokratično javnost na nevarnost politike dinamita in narodne nestrpnosti. Ob procesih proti klevetnikom partizanskih borcev so se razbile vse laži reakcionarnega časopisja. Šovinistom pri Kleine Zeitung, Volkszeitung in Salzburger Nachrichten ter belogardistom pri Tedniku-Kroniki se ne bo nikdar posrečilo dokazati klevet proti slovenskim partizanskim borcem, ker je bila partizanska borba čista in neomadeževana, da je zadivila ves demokratični

Predsednik Karl Prušnik (v sredini) ter podpredsednika Urh Olipic (levo) in Janez Gallob (desno) na občnem zboru ZKP

in svobodoljubni svet. Ves slovenski narod pa se bo vedno z gnusom spominjal vseh zločinov okupatorjev in njihovih sodelavcev, znanih pod imenom »Belogardizem«, ki jih ne morejo oprati nobeni pamfleti o »zločinih rdeče fronte«, ki jih tiskajo v celovški Mohorjevi tiskarni.

Govornik je podčrtal široko demokratično vsebino partizanske borbe za ideale miru, človečnosti in bratstva med narodi. Hkrati ko smo se borili za enakopravnost našega ljudstva — je dejal —

smo bili tudi najodločnejši borci za svobodo Avstrije. Ko se ob desetletnici naše zmage obeta Avstriji končno svoboda, želimo, da bi se le-ta ne izčrpala le v odhodu tujih okupacijskih sil, marveč da bi pomenila tudi osvoboditev od tujih notranjih sil, ki bi rade spet oživile nekdanje šovinistične strasti.

Grajoč zadržanje državnega pravičnosti in varnostnih oblasti v zvezi z blatenjem protifašistične partizanske borbe in atentata na velikovski partizanski spomenik, je govornik v imenu Zveze koroških partizanov ponovil zahtevo, da je treba zaradi ugleda avstrijske demokracije izslediti in kaznovati zločince, žrtvam fašizma pa dati zadoščenje z obnovo spomenika.

Med nalogami, ki jih je Zveza koroških partizanov že doslej opravljala in jih bo v bodoče še nadaljevala, je skrb za grobove padlih tovarišev, za partizanske invalide in za ohranitev spomina bodo-

čim rodovom na največja doba v zgodovini našega ljudstva. Njeno delo navzven pa bo tudi v bodoče usmerjeno na povezovanje z vsemi demokratičnimi silami v Avstriji za skupno učvrščevanje demokracije in obrambo pred porajanjem fašistične miselnosti. S tem gradimo najbolj življenjski most razumevanja med narodi in pomagamo utrjevati mir, za katerega so koroški partizani doprinesli toliko žrtev. Slej ko prej naj velja borbeno geslo: Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Pri volitvi vodstva Zveze koroških partizanov je občni zbor za predsednika ponovno izvolil tov. Karla Prušnika — Gašperja. Za 1. podpredsednika je bil izvoljen Urh Olipic, za 2. podpredsednika Janez Gallob, za sekretarja pa Lipej Kolenik. V dvajsetčlanskem glavnem odboru je 10 delavcev, 5 kmetov, 3 odborniki z akademsko izobrazbo ter 1 obrtnik. Med odborniki je 12 invalidov, 3 pa so bili v koncentracijskih taboriščih.

Resolucija avstrijskim oblastem ...

Občni zbor Zveze koroških partizanov je soglasno sklenil resolucijo na Urad zveznega kanclerja, na pravosodno ministrstvo, na koroško deželno vladu in na varnostno direkcijo za Koroško. V informacijo je bila resolucija v prepisu odposlana tudi Zvezi socialističnih borcev za svobodo in žrtev fašizma, Zvezi avstrijskih borcev za svobodo in žrtev fašizma ter organizaciji ÖVP-Kameradschaft.

Ko je uvodoma izraženo zadovoljstvo, da bodo prizadevanja vlade končno kronana z zaključkom državne pogodbe, je v resoluciji med drugim rečeno:

Hkrati ko se koroški partizani veselimo, da bo postala Avstrija končno neodvisna država, doživljamo na Koroškem, da fašistične sile spet dvigajo glave in pod krinko borbe za baje ogroženo domovino in borbe proti neki namišljeni tuji infiltraciji dejansko infiltrirajo strup svoje miselnosti, ki je že večkrat dovedel našo domovino v katastrofo.

Odločno protestiramo proti temu, da se nam skuša s klevetniško gonjo odvzeti

veliki kapital našega doprinosa v antifašistični borbi.

Ne moremo razumeti, da še noben državni pravdnik ni našel besede obtožbe za zločinsko dejavnost pod firmo svobode tiska in da ni niti odgovoril na naša opozorila na hujskanje, ki povzroča nemir med sosednjima narodoma in škoduje ugledu države v inozemstvu.

Ne moremo razumeti, da koroška varnostna direkcija nisporočila svojih poizvedb v zvezi s protipartizanskimi klevetami in da ni obvestila javnosti, da je vse tozadevno pisanje gola laž.

Ogorčeno ponovno opozarjamo, da varnostne oblasti še vedno niso našle krivcev za podli zločin atentata na partizanski spomenik v Velikovcu. Ponavljamo našo zahtevo po obnovi razstreljenega spomenika. Smatramo, da bi bila najlepša proslava desetletnice zmage nad nacifašizmom, ko bi se z obnovo spomenika izkazala čast borcem, ki so dali najvišje, kar so imeli, svoja življenja, za svobodo domovine.

... in Svetovni federaciji bivših borcev

V posebni resoluciji, ki jo je občni zbor Zveze koroških partizanov naslovil na Svetovno federacijo bivših borcev in je bila odposlana v roke častnemu predsedniku Vincentu Aurioleu in generalnemu tajniku Campaigneu, je Zveza koroških partizanov med drugim zaprosila to veliko mednarodno organizacijo bivših borcev, da bi pri pristojnih avstrijskih oblasteh podprla zahtevo koroških partizanov po obnovi porušenega spomenika nad partizanskim grobiščem v Velikovcu, kjer je pokopanih 83 padlih antifašističnih borcev raznih narodnosti, med njimi Slovenci, Hrvati, Francozi, Poljaki in Rusi.

V resoluciji na Svetovno federacijo bivših borcev je izražena tudi prošnja za podporo v borbi koroških partizanov in slovenskih izseljencev za priznanje uradnega potrdila in priporniške odškodnine žrtvam fašizma.

Mi s svoje strani — je rečeno na koncu te resolucije — hočemo zvesti človečanskim idealom miru in bratstva med narodi, za katere smo se borili proti fašizmu, storiti vse, da ti ideali končno obveljajo v odnosih med narodi, na Koroškem konkretno med prebivalci slovenskega in nemškega jezika.

Ob priliki desete obletnice razglasitve Druge republike so se zbrali v Dunajskem parlamentu državni poslanci in zvezni svetniki k skupni seji. Enodušno so demonstrirali za svobodno in neodvisno Avstrijo. Naša slika kaže zasedanje v parlamentu med nagovorom zveznega kanclerja. (AND)

PO ŠIRNEM SVETU

Rim. — V Italiji je prišlo do številnih stavk. Dva milijona poljskih delavcev, ki pripadajo krščansko-demokratskim in komunističnim sindikatom, stavkajo. Delavci zahtevajo podporo brezposelnih in pa višje družinske doklade. Poleg tega pa stavka tudi 100.000 trgovinskih nameščencev, ki zahtevajo zvišanje plače. 50.000 učiteljev državnih glavnih šol je sklenilo 20. maja stopiti v stavko.

Beograd. — Turški ministrski predsednik Menderes je v ponedeljek zaključil svoj petdnevni državni obisk v Jugoslaviji. Menderes je izjavil, da so razgovori z maršalom Titom potekali v popolni odkritosrčnosti in prijateljstvu.

Atlanta. — Pretekli teden je prišlo do krvavih spopadov med ameriški železničarji, ki stavkajo in med onimi, ki hočejo delati. V Kentucky-ju so stavkajoči spustili dva tovorna vlaka v zrak, v Alabami pa so pokvarili tir ter spravili vlak do iztirjenja. Stavka je terjala že več smrtnih žrtev.

Stockholm. — Rusko poslanstvo v Stockholmu je obvestilo švedsko zunanje ministrstvo, da so Rusi zajeli štiri švedske ribiške ladje v ruskih teritorialnih vodah in so jih odpeljali v majhno luko Pionirsk, kjer se bo morala posadka zagovarjati pred sodiščem zaradi ilegalnega ribolova. Imena ladij niso objavili, vendar pa se domneva, da so to ladje, ki jih švedska mornarica že nekaj dni išče.

Berlin. — Na veliki proclavi desete obletnice zloma hitlerjevske Nemčije je govoril predsednik vlade Vzhodne Nemčije Otto Grotewohl, ki je med drugim povedal, da bodo v Varšavi ustanovili vojaško zvezo vzhodnoevropskih držav, da bi tako najbolj učinkovito odgovorili na pariške sporazume. Po njegovih besedah bo tudi Vzhodna Nemčija dala svoje čete, ki bodo pod enotnim vodstvom armade Vzhodne Evrope.

Djakarta. — Indonezijski radio je v svoji emisiji v arabščini sporočil, da je indonezijska vlada uradno ponudila kitajski vladi svoje posredovanje pri ZDA za miroljubno rešitev vprašanja Formoze. Radio je nadalje pristavil, da bi o tem vprašanju lahko razpravljali med obiskom indonezijskega predsednika vlade na Kitajskem.

Atene. — Predsednik grške vlade maršal Papagos je sporočil, da bo grška vlada ponovno predložila spor z Britanijo zaradi otoka Cipa Združenim narodom na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine.

Teipeh. — Formoške oblasti so sporočile, da so kuomintanške teritorialne vode v bližini kitajske celine zavarovali z minskimi polji. Pristojni kuomintanški organi v tej zvezi opozarjajo Britance, naj prenehajo trgovati s Kitajsko. Izjavljajo, da so položili mine v upanju, da bo to pripravilo britanske ladje do tega, da se bodo izogibale kitajske obale.

London. — Britansko zunanje ministrstvo je sporočilo, da je britanska vlada predložila Mednarodnemu sodišču v Haagu svoj spor z Argentino in Čilom glede britanske suverenosti v antarktičnem področju. Kmalu za tem pa sta argentinska in čilska vlada sporočili britanski vladi, da zavračata njen predlog o Mednarodnem razsodišču.

Kabul. — V Afganistanu so proglasili izredno stanje in poklicali pod orožje tri letnike. Obrambni minister je izjavil, da je to odgovor na dejavnost Pakistana, ki ogroža varnost Afganistana. Radio Kabul je tudi pozval vse sposobne ljudi od 18. do 32. leta, naj bodo pripravljani braniti svojo ogroženo domovino.

Ankara. — Velikega natečaja za izgradnjo nove Ankare, glavnega mesta Turčije, so se udeležili arhitekti iz Turčije, Nemčije, Švice, Avstrije, Italije in Holandske. Izbran pa je bil načrt Celovčana, arhitekta dipl. inž. Rudolfa Nitscha, ki mu ga nameravajo odkupiti za 2.500 turških funtov.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Uspešen zaključek graškega velesejma

V Grazu so minulo nedeljo zaključili letošnji devetdnevni pomladanski velesejem. Obiskalo ga je okoli 150.000 ljudi, med temi zelo mnogo iz Jugoslavije. Ugotavljajo, da so na vseh področjih dosegli povoljne poslovne uspehe, predvsem na sektorju kmetijskih strojev, motornih vozil in orodja za gospodinjstvo. Zaključili so tudi več novih trgovinskih dogovorov, kakor za avtomobile in espresso-stroje ter rezila za brivske aparate. Nekoliko manj zanimanja, kakor prejšnja leta, je vladalo za opravo.

Avstrija daje Trstu največ prometa

Avstrijski delež pri železniškem prometu iz Trsta in v Trst je lansko leto znašal nad 60 odstotkov. V tržaško pristanišče je leta 1954 prispelo 818.324 ton blaga, od tega 440.340 ton iz Avstrije. Avstrijski delež na železniškem prometu iz zalednih držav v smeri proti Trstu je znašal lani 53,8 odstotka. Iz Trsta pa je odšlo lani po železnici v zaledje 1.450.317 ton blaga, od tega v Avstrijo 1.045.682 ton ter je avstrijski delež v prometu iz Trsta v zaledje znašal 72,8 odstotka.

Nemška firma bo gradila rafinerijo v Grčiji

Grški minister za načrtno gospodarstvo Papaligouras se je z neko firmo, ki stoji pod vodstvom nemške tvrdke Krupp, sporazumel za gradnjo velike rafinerije nafte v bližini Aten. Rafinerija naj bi bila dograjena v dveh letih. Gradnja bo stala 50 milijonov nemških mark.

Mornarica v Nemčiji se obnavlja

S skupno tonažo 2.605.535 brt. razpolaga Zahodna Nemčija s 3.341 enotami ladjevja. Največ ladij je za prevoz suhega blaga in sicer 1.980 s skupno tonažo 2.105.661 brt. Nadalje je 85 petrolejskih ladij s skupno tonažo 265.003 brt. Med ladjami za prevoz suhega blaga je 15 kombiniranih porniško-tovornih ladij.

Majski dnevi 1945 na Koroškem

Spomin ob „meditacijah priče“ iz Celovca

Ti majski dnevi so stari deset let. Tako se mi zdi, kot da so ostreje vtisnjeni v spomin, a da so kamrice, v katerih so shranjeni, še zmeraj mlade. Nekdo je poizkušal v teh dneh, onkraj meje prav tako razvrstiti svoje takratno doživljanje: »Stürmischer Frühling in Klagenfurt«.

Uvodoma priobčujemo sledeči izvleček nekega dnevnika iz zadnjih dveh vojnih tednov. Zabeležke so zgolj osebne in nimajo namena veljati za avtentičen dokument.

V neki mapi, ker sem pač take vrste tič, imam zbrane že nekoliko orumenele papirje. Listam po njih; poročilo o dogodkih pri prvem Koroškem bataljonu v prvi polovici maja 1945. Priča poroča o bojih v dneh kapitulacije z esesovci, z belogardisti, ki so se umikali preko Ljubelja. Posebej opisuje, kako so umorili partizanskega oficirja, ki je odšel na stanek, kjer naj bi se pogajal o predaji nacističnih enot. Bil je to zavraten umor, ko je bil že ves svet obveščen, da je nemška oborožena sila kapitulirala. V tem kotu pa so podivjane nacistične horde še vedno prelivale kri.

Dnevnik brez pretenzij na avtentičnost, katerega del je natisnil v teh dneh celovški časopis, pa je vsestransko zanimiv — zvrhan koš političnih meditacij:

»3. maj.

... Nekateri radijske postaje so oznale, da se je udala vsa nemška vojska v severni Italiji. V to so vključeni tudi Tirol, Salzburg, Vorarlberg, deli Koroške in Štajerske. Po začnem veselju, je zapisal neznanec, so ga obšli pomisleki zaradi delov Koroške in Štajerske, ki naj bi bili priključeni k Jugoslaviji. To bi bilo možno, kajti kapitulacija je tedaj veljala le še nasproti zahodnim silam. Da se nahajajo partizanski oddelki na jugu in jugovzhodu dežele, je bila zanje že stara zgodba; kako daleč so zvezani s Titovimi glavnimi silami, so komaj utegnili presoditi in prav tako, ali se jim bodo lahko upirale razpadajoče nemške enote. Na drugi strani se je zdelo, da so Angleži do nerazumevanja dolgo odlašali zasedbo dežele...

Tako je torej razmišljal nekdo v tistih dneh na Koroškem.

In zvečer 8. maja si je zapisal:

»Titovci, kakor smo na kratko imenovali partizane, naj bi na odprtih cestah jemali ljudem kolesa in dragulje, ropali po trgovinah. Šepetal se je tudi o aretacijah. Mesto je izgledalo sicer mirno, toda ko sva S. in jaz videla dve koloni titovcev, ki so zavzeli položaje na spodnjem delu Kolodvorske ceste, so naju obšli pomisleki.

Roparsko so izgledali, do zob oboroženi so bili, prav tako tudi ženske. Tudi te so bile poleg in celo otroci. V bistvu so bili seveda tudi oni »ubogi vragi«. Leta in leta so prenašali vse napore, zaničevani, v gozdovih. Sedaj žele tudi oni na njih

znani Celovčan svoje vtise. Njegov današnji zapis je izzvenel v akordih klavirja, ki jih je zaslišal v tistih dneh iz nekega stanovanja. Na klavir je zaigral po dolgih letih, dokler je izgubil sina na ruski fronti — neki starejši ljubitelj glasbe.

Melanholija me prevzema, ko se sedaj le spominjam starega mesta, kjer na glavnem trgu še vedno kamniti orjak, s prav tako orjaškim kijem že mnoga leta dviga svoje orožje — nad kamnitim zmajem. Vse je negibno.

Nekje v tem dnevniku, ki ga obnavljam, sem našel še na naslov: »Tito javlja težke boje za Celovec.«

Pisec dnevnika pa je še pripomnil: »Vedel smo, da v tem ni resnice, toda ta vest nam je potrdila jugoslovanski cilj.«

Ko sem vse pregnetel v sebi, svoje stare spomine in »meditacije« Celovčana v letu 1955, sem se znašel nad kapelškimi hribi, in ne vem več imena kmetu, ki je takrat pripeljal sod sadjevca:

Iz grape se vije kolona: brigade, brigade gredo.

Zajemam sadjevec in ga podajam borcem. Vsak popije požirek in nadaljuje pot. Ko izpraznim sod, pripelje kmet od nekod novega. Po stari rudarski progi nad Lobnikom se razležejo brigade XIV. di-

vizije. Srečujem znanca. In ko odhajajo zadnji, so se njih konice dotaknile Rebrce. Takrat zaregljajo strojnice, zaslišim detonacije granat in vem, da jurišajo na utrjeni bunker. Dolina je na tem kraju tesna zajeda. Na obeh straneh so sivi bunkerji (danes le še razvaline). V teh bunkerjih so esesovci. Vem, da brigade nadaljujejo pot, ko so obračunale s sovražnikom.

Kasneje sem zvedel, da so se brigade spopadle še na mostu pri Galiciji, da so se spopadle še v Borovljah. Boji z esesovci, četniki, belogardisti, zavratni umori aktivistov v dneh kapitulacije, dolge kolone vojnih ujetnikov, do zob oboroženi vlasovci, srečanja z angleško vojsko v mestih, cvetje in zastave v okrašenih slovenskih vaseh, volitve predstavnikov PNOO (Pokrajinskega narodnega osvobodilnega odbora) po vaseh in v Celovcu — vse to in še marsikaj; neskončni vtisi dolgih cest, ob katerih je bilo odloženo orožje, kupi orožja, po travnikih razmetane granate, prevrnjene okupatorjeve čelade, nočnim posodam podobne, in končno, vsekakor, kar sem tiste dni srečaval: človek, svobodni človek, ki sem ga tiste dni srečaval na Koroškem.

Rok Arib.

(Ponatis iz Ljudske pravice)

Koroški partizani s Svinške planine

Pred desetimi leti iz Podjune v Celovec

(Iz spominov Karla Prušnika-Gašperja)

Dolga vrsta štirinajste se pomika proti Zelezni Kapli. Glava te silne nepremagljive kače je pri Peruču v Lobniku. Pri Stoparju pa stoji na dvorišču polovnjak jabolčnika in borci si mimogrede gase žejo. Če si stal na Stoparjevih lužah, si videl le slabo polovico kače, ki se je vila čez Bajdelnov vrh in mimo Stoparjevega mlina.

Ko sva z Mihijem prišla k Peruču, je njegova mati stala pred hišo in vsa srečna vzkliknila:

„Marija devica! Ali vas je gora izbruhnila, ko vas je toliko?“

„Saj sem ti pravil, da nas je vsak dan več, pa nisi verjela!“

Pri Bajdelnu v Lepeni sem došel štab divizije in na hitro narisal načrt pohoda v Podjuno. Nato sem poiskal konja. Posodil mi ga je Peručev Lojz, ki je bil oskrbnik na zapuščenem Tavčmanovem posestvu. Konj je bil nemiren, saj so po vsem Lobniku rezgetali konji. Meni pa se je zdelo, da bi se tudi žival rada maščevala nad fašisti, ki so ji na dunajskem morišču ubili gospodarja Jurija.

Nenadoma me nekdo pokliče. Bil je Franc Primožič-Marko.

„Duša moja, ali si tudi ti tukaj?! — je zavriškalo v meni in objela sva se krepko kot brata.

„V Celovec, v Celovec! Jutri bomo na Gosposvetskem polju!“

Najino navdušenje je zmotil Peručev gospodar Johan, ki nas je povabil v hišo in pogostil z veliko steklenico žganja, ter s krožnikom pogač. Strmeli smo v te dobrote, dokler nisem pretrgal molka:

„Johan, danes je naša velika noč. Spet smo pri Peruču, ne pa pri Zaplotniku, kakor smo hiši pravili partizani.“

„Res je, tri leta je že tega, kar si ležal za plotom in hišo zato imenoval pri Zaplotniku.“ je odvrnil domačin.

Z Markom sva potem odjezdila ob dolgi vrsti borcev, ki se je vila od Peruča do Rebrce. Med potjo sem pripovedoval radovednim

Majsko slavje mladine Slovenije

Po vsej Sloveniji se vršijo te dni proslave desete obletnice zmage nad fašizmom in nacizmom ter domačimi izdajalci. Proslavljajo pa tudi uspehe izgradnje nove socialistične domovine, kjer so enakopravni vsi narodi Jugoslavije in si v slogi gradijo lepšo bodočnost. Pri izgradnji pa ima levji delež mladina, ki je s prostovoljnimi delom v različnih delovnih akcijah dala od sebe vse sile. S ponosom mladina gleda nazaj na svoje uspehe v borbi in pri obnovi. Mladina Slovenije organizira dne 21. in 22. maja v Kranju na Gorenjskem posebno majsko slavje, na katero vabi tudi zastopnike mladine Koroške, ki je skupno stala z mladino Slovenije v borbi proti nacifašizmu in tudi pri obnovi nove Jugoslavije, saj se je mladina Koroške udeležila mladinskih delovnih akcij.

Razstava jugoslovanskih umetnikov v Čile in Franciji

Jugoslovanska grafična umetnost prodira v svet, temu pričajo brezdvoma številne razstave del jugoslovanskih umetnikov v svetu. Pretekli mesec so razstavljali v Čile. Čilski časniki so temu dogodku posvetili mnogo pozornosti. Tednik »ZIG — ZAG« je poudaril med drugim, da je vsem jugoslovanskim umetnikom skupna velika iskrenost pri delu in dejstvo, da ne prikrivajo svojih dvomov in omahovanj v iskanju končnega izraza.

Komisija za kulturne stike Jugoslavije s svetom pa je odprla tudi v Metzu razstavo jugoslovanskega slikarstva. Na razstavi je prikazanih okrog petdeset slik, ki jih je za razstavo izbrala ta komisija. To razstavo so z velikim uspehom priredili že v številnih večjih francoskih mestih.

Gledališka izmenjava med Celovcem in Mariborom

V zvezi z našo objavo o predstoječem gostovanju Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora v Celovcu in celovskega Mestnega gledališča v Mariboru dodatno sporočamo, da bodo Celovčani odpotovali v Maribor že 21. t. m. Celovski gledališki ansambel bo v Mariboru predvajal Leharjevo opereto »Grof Luksemburg«. Mariborčani, ki pridejo v Celovec 4. junija, bodo razen Mascagnijeve opere »Cavalleria rusticana« predvajali tudi dva baleta, med tema slovenski balet »Lectovo srce«.

način pokusiti sadove zmage. Toda za nas bi lahko bilo to prekleto nerodno.

In še in še je razmišljal in si beležil ne-

Sovjetski plesni in pevski ansambel je gostoval v Celovcu

V ponedeljek zvečer je gostoval v Celovcu plesni in pevski ansambel Sovjetske armade v Avstriji. Gostovanje je organizirala avstrijsko-sovjetska družba. Med častnimi gosti sta se prireditve udeležila tudi deželni glavar Wedenig in celovški župan Graf, ki sta v svojih nagovorih poudarila pomen izmenjave kulturnih skupin v prizadevanju za zблиžanje med narodi.

Sovjetski pevci so ob spremljavi orke-

stra dovršeno zapeli vrsto ruskih, ukrajinskih in georgijskih pesmi ter odlomke iz glasbenih stvaritev Schuberta, Joh. Straussa, Weberja, Rubinstejna in Verdija, plesni ansambel pa je s pristno ruskim temperamentom izvedel vojaški ples »Na dopustu« ter dva plesa iz ruske in ukrajinske folklore. Občinstvo, ki je do zadnjega kottiča napolnilo veliko slavnostno dvorano v delavski zbornici, je navdušeno sledilo sporedu in nagradilo sovjetske umernike z velikim aplavzom.

(Nadaljevanje na 4. strani)

KOLENDAR

Petek, 13. maj: Servacij
Sobota, 14. maj: Bonifacij
Nedelja, 15. maj: Zofija
Ponedeljek, 16. maj: Janež Nep.
Torek, 17. maj: Bruno
Sreda, 18. maj: Erik
Četrtek, 19. maj: Vnebohod, Peter

Obvestilo staršem

Slovenski starši, ki želijo poslati letos svoje otroke od 7. do 13. leta starosti na letovanje na morje, naj nam to čimprej, najpozneje pa do 30. maja sporočijo. V sporočilu naj navedejo sledeče podatke:

1. Ime, poklic in naslov staršev.
2. Ime otroka in njegove rojstne podatke.
3. Ali je že kdaj bil v koloniji in kolikokrat.

Vse starše, katerih otroci bodo sprejeti za letovanje, bomo po poteku prijavnega roka pisмено obvestili. Hkrati jim bomo sporočili, kdaj bodo otroci šli na letovanje, do kdaj morajo oddati predpisane dokumente, slike, zdravniška spričevala in režijski prispevek.

Prijave pošljite pravočasno na naslov:

Počitniška kolonija
»Slovenski vestnik«
Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10.

Gasilci — pozor!

Obveščamo vse aktivne člane gasilskih društev v celovškem okraju, da priredi »Gorenjska gasilska zveza« v dneh od 28. do 29. 5. 1955 v Kranju

»GASILSKI FESTIVAL GORENJSKE«.

Gasilci, ki se žele udeležiti te prireditve, naj se zglasijo in pošljejo potne liste ali izkaznico »I-Ausweis« ter 50 šil. za vozne stroške najkasneje do 22. t. m. na naslov:

Gasilsko društvo Bilčovš,
v roke tajnika društva Hanzija Ogrisa
v Bilčovsu

Po naši zemlji**Orožnik v Škofičah ne prenese slovenščine**

Odgovorni predstavniki dežele čestokrat poudarjajo, da je za mirno sožitje na Koroškem potrebna narodnostna strpnost. Vendar se vedno spet najdejo ljudje, ki tega nočejo razumeti.

Pred nedavnim je prišel mlad orožnik po službenih opravkih k delavčevi ženi Štesl v Pinji vasi. Žena mu ni mogla dovolj dobro ustreči s pojasnili, ki jih je želela od nje, ker ne obvlada nemškega jezika. Orožnik se je zaradi tega silno razburil. Namesto, da bi se bil sam potrudil in se skušal sporazumeti z njo v jeziku, ki ga govori naše ljudstvo, je začel rohneti nad njo in jo oštevati, zakaj po 30 letih še vedno ne zna nemško. Delavčeva žena je nestrpnega orožnika upravičeno zavrnila, da bi bila predvsem njegova dolžnost, da se nauči jezika domačinov.

Prosvetaši v Bilčovsu, naprej po začrtani poti!

Slovensko prosvetno društvo »Bilka« v Bilčovsu je imelo dne 27. marca t. l. svoj letošnji občni zbor. Po otvoritvenih in pozdravnih besedah predsednika Roberta Šterca je tajnik Tomaž Lesjak podal poročilo o društvenem delovanju v minullem letu. Predvsem je društvo svojo dejavnost osredotočilo na številne vaje mešana in moškega pevskega zbora in poleg tega še tamburaškega zbora. Število pevcev se je povečalo in štejeta zbor skupno 36 pevcev in pevk, tamburaški zbor pa obsega 11 članov. V zimski sezoni je društvo priredilo tri prireditve: dvakrat je igralo »Stari in mladi«, enkrat pa je bil pevski koncert s pestrimi šaljivimi vložki. Prireditve so dobro uspele in občinstvo je bilo zadovoljno zaradi odličnega nastopa igralcev in pevskega zbora. V bodoče pa hoče društvo posvečati več

Zares, mar ne bi bilo bolje, da si državni organ poišče službo drugod, ne pa v naših krajih, če ne prenese slovenske govornice? Naša občina se nahaja na ozemlju, ki je uradno označeno kot dvojezično. Mnenja smo, da bi morali uradniki, ki službujejo na tem ozemlju, obvladati oba deželna jezika. Čemu imamo vendar dvojezične šole, če ne tudi zato, da posredujejo znanje obeh jezikov vsakomur, ki se hoče poklicno udejstvovati v teh krajih.

Šovinistični nastop orožnika napram ženi preprostega domačega delavca v Pinji vasi prav v času, ko je na vidiku državna pogodba, ni najboljši prispevek k prizadevanjem po mirnem sožitju in enakopravnih odnosih med koroškimi prebivalci slovenskega in nemškega jezika.

po pozornosti svoji knjižnici; sklenili so, da jo bodo primerno uredili in prenesli v prostore novega bilčovskega združnega doma, kjer bodo ugodnejši pogoji za posojevanje knjig. Zavedajo se, da je lepa in poučna knjiga bistven del organizirane prosvete. Društvo šteje okoli 150 članov, odbor pa si je zadal nalogo, da bo število še pomnožil. Članarina, ki znaša 2 šilinga, je za vsakega znosna in ne obremenjuje tudi družin, iz katerih je po več družstvenih članov.

Že po občnem zboru, dne 30. aprila je društvo priredilo za svoje aktivne pevce in igralce lep ter prisrčen družabni večer, ki je združil blizu petdeset požrtvovalnih in živahnih članov. S skromno pogostitvijo jim je društvo nudilo nekoliko priznanja za nesebični trud na področju prosvete. Na prireditvi je bil povabljen

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

Vabimo na proslavo
petdesetletnice obstoja SDP »Svoboda«
v Logi vesi

ki bo v nedeljo, dne 15. maja 1955, ob 14. uri v gostilni pri Marici.

Na prireditvi bodo sodelovali pevski zbori slovenskih prosvetnih društev iz Hodiš, Bilčovsa, Škofič, Kotmare vesi ter zbor domačega društva.

Vsi na noge! Od blizu in daleč kličemo vse na to našo lepo in pomembno prireditvi!

*

Slovensko prosvetno društvo iz Malošč bo gostovalo z igro

»PRIČARANI ŽENIN«

na vnebohod, dne 19. maja,

ob 14.30 uri popoldne v Narodnem domu v Dobrli vasi in

ob 20. uri zvečer pri Miklavžu v Bilčovsu.

Hkrati bo po vsej verjetnosti gostoval tudi Gorenjski kvartet.

*

Slovensko prosvetno društvo »Rož« v Št. Jakobu v R. bo priredilo dvodnevni

izlet v Postojno, Opatijo in v Trst

Odhod v soboto, dne 21. maja 1955, ob 12. uri od Narodnega doma.

Prijavite se za izlet do 15. maja pri Šimeju.

Stroški za vožnjo bodo znašali okoli 100 šilingov.

tudi predsednik Slovenske prosvetne zveze, ki pa je bil žal zadržan ter ga je zato zastopal podpredsednik Zveze Janko Ogris. Po njegovem bodrilnem in zahvalnem nagovoru se je glasila pozno v večer lepo zapeta slovenska pesem, ki jo je vodil pevovodja Miro Kernjak. Mimogrede se je oglasil na prireditvi tudi centralni pevovodja SPZ Pavle Kernjak. K sproščnemu razpoloženju pa je s svojimi poskočnimi vložki mnogo doprinesel naš harmonikaš Lipej Boštjančič.

Borovlje

Razen našega domačega slovenskega prosvetnega društva, ki pripravlja skupinski izlet v Slovensko Primorje, preko Trbiža, Predila, mimo Bovca v Soški dolini in Nove ter stare Gorice v Trstu, od tam pa spet na jugoslovansko ozemlje v Koper, dalje v Opatijo ter nazaj preko Postojne, Ljubljane in Ljubelja, bo napravila ob binkoštnih praznikih izlet v Jugoslavijo tudi boroveljska krajevna skupina ARBO, o čemer smo že svojčas na kratko poročali.

Boroveljske motoriste je povabila Avto-Moto-Zveza Slovenije na motoreling v Pulo. Kakor zvemo od predsednika boroveljske skupine ARBO, Schaschla, naj se zainteresirani za ta izlet do najkasneje 21. maja prijavijo v Konsumu. Stroški izleta znašajo skupno 130.— šilingov in vključujejo priskrbo jugoslovanske vize, 10 litrov bencina v Jugoslaviji, dvoje

VINO? — PELIKAN!

prenočevanj z zajtrkom, troje kosil in dvoje večerij. Skupni odhod z motornimi vozili je predviden za soboto, 28. maja ob 6. uri zjutraj iz Borovelj. Potovali bodo preko Jezerskega in mimo Kranja v Ljubljano, kjer bo skupno kosilo. Popoldne bodo nadaljevali pot v Postojno, kjer si bodo udeleženci tega izleta lahko ogledali znamenito jamo, potem pa naprej do Opatije, kjer bodo prenočili. Drugi dan bodo potovali dalje mimo Lovrana in Moščenice v Pulo, na binkoštni ponedeljek pa se bodo spet vrnili.

Cirkovče

Minulo soboto je padal zaželen in dobrodošel dež. Suha zemlja ga je vsrkavala vase in mlada rast je bujno zaživela. Pri Svameju v Cirkovčah pa so položili na mrtvaški oder vedno delavnega, blizu osemdeset let starega očeta Franca Tomaža, ki se je za vedno poslovil od nas. V nedeljo smo pokojnega očeta ob udeležbi sosedov iz vasi in številnih žalnih gostov iz okolice spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče v Nončo ves. Oče Svamej je bil naš dober sosed, zgled delavnosti in poštenosti. Ohranili ga bomo v lepem spominu, preostalim svojcem pa izrekamo naše odkrito sožalje!

Pred desetimi leti iz Podjune v Celovec

(Nadaljevanje s 3. strani)

Že navsezgodaj smo zasedli vasice in trge zeleneče Podjunske ravnine. Gledal sem viječe se kolone partizanske vojske in zdele so se mi kakor rajde koscev, ki odhajajo na košnjo. Sam pa sem zavil k Černezelnu, da bi dobil voz. Domačin se nas je razveselil. Že vse jutro je strme občudoval našo vojsko. Moja aktivistična žilica pa mi tudi tokrat ni dala miru in brž sem sklical sestane. Pravzaprav sem moral tudi čakati na povratek treh kurirjev, ki so s kolesi odvihrali proti Rebrici. Nismo slutili, kakšna usoda jih je doletela. Zadeli so ob nov oddelek umikajočih se esesovcev in ti so jih brez besed postrelili.

Z Zmavcevim vozom smo odrinili proti Celovcu. Ob cesti so ležali ožgani nemški avtomobili, tanki in uničeni topovi. Ogladali smo si razdejanje — vse, kar je ostalo od motorizirane nemške vojske — pa z občutkom zmagovalcev sedli na preprost voziček, ki ga je v drobnem drncu vlekel Tavčmanov Črni.

V Galiciji sem zvedel, da je por v Celovcu prosta. Zavili smo na dravski most in pogled na reko nas je ganil. Spomnil sem se stih, ki sem se ga kot otrok še pred plebiscitom učil:

„Drava mirna in živahna Soča,
sestrice bistre Save sta obe...“

Ko sem ga ves zamaknjen šepetal, se je oglasila Zala:

„Gašper, povej, kako si se lani kopal v Dravi!“

Prešerno se je zasmejala, mene pa je obšla zona ob spominu. Kajti takrat so se zgrinjali umazani valovi Drave nad mojo glavo in zaman sem stegoval roke za čolnom.

Na severnem bregu, ob Galiskem mostu je plapolala naša zastava. Pogled nanjo me je ganil.

Ko je voziček zbobnal čez most, so bile naše oči rosne. Veliko je bilo hrepenenje po svobodi. Zazdelo se mi je, da me valovi danes pozdravljajo, da vriskajo z menoj.

Onkraj mostu smo stópili z voza, da bi pod utrujenimi nogami začutili domačo zemljo. Hej! Spet sem na severnem dravskem obrežju! Reka ni več pregraja, ki razdvaja borce in terja žrtve!

Partizanska straža nas je strumno pozdravila, hkrati pa nas je opozorila na tolpe podivjanih vojakov, ki so se klatili po okolici.

Iz kupa orožja ob mostu sem izbral dobro strojnico in potem smo krenili dalje. Drago Kuralt, vodja Pokrajinske tehnike, ki je bil v ostalem najstarejši med nami, je bil mahomava ves razigran. Polastilo se ga je mladostno

navdušenje. Iztaknil je kolo, dvignil pest v pozdrav in že nam je kljub svarilom izginil v daljavi.

Spomladanski vetrič nas je hladil, mi pa smo pasli oči na zelenečih in drhtečih krošnjah dreves, ki so brzele mimo nas. Nekje v daljavi se je na beli cesti pojavila temna točka in že smo spoznali Draga. Cesta se je vzpenjala, Drago pa si je privoščil veselje, da nam je drvel nasproti, saj je navzdol kolo teklo samo od sebe. To je bil poseben užitek za partizana, ki je že dolga leta poznal samo strme gorske steze. Bil je ves poten, vendar se je znova pognal v klanc. Patruljiral je s tako vnemo po cesti, da smo mu rekli lovsko letalo, ki spremlja bombnik.

Vendar smo bili previdni. Moja strojnica in Zalina brzostrelka sta bili nenehoma naperjeni proti bližnjemu gozdu. Cesta je bila samotna in speljana tik ob Dravi. Res smo nenadno zagledali na neki jasi gručo ljudi. Cevi našega orožja smo obrnili nanje.

„Uniforme so nemške!“

„Mogoče so naši?“

Le Tavčmanov konj se ni zmenil za naše ugibanje in je drvel dalje. Ni bil partizan in ni mogel slutiti nevarnosti. Če ne bi bilo njegova, bi še polegli v jarek in pričeli z običajnim partizanskim obredom:

Kdo je, katera edinica? Ali pa: Predajte sel Potem pa, kakor bi kazalo: Na juriš! ali pa strateški umik.

Tavčmanov Črni pa nas je pripeljal že tako blizu, da smo spoznali nemške orle na čepicah. Pa še nismo bili prepričani, da so esesovci.

„Kdo je tam?“ sem zavpil. Tonetu pa je ta čas le uspelo pridržati konja.

„Patrulja!“ je bil odgovor v ukrajiniščini.

„Kakšna patrulja?“

„Nemška.“

Drobec sekunde sem premišljal. Verjetno še toliko ne bi ugibal, ko bi vedel, da Drago že leži „v zasedi“ za hrbi teh vojakov. Bilo mi je le malo neprijetno pri srcu, ko sem zavpil:

„Roke kvišku, drugače streljam!“

Roke so se le počasi dvigale, dva pa sta jih dvignila šele, ko sem ju prav odločno pozval. Ko smo jih razorožili, se je prismejal k nam Drago. Z brzostrelko jim je meril v hrbet in opazoval sleherni njihov gib. Bilo jih je kakih 30, dovolj, da bi nas pohrustali.

Odpeljali smo se dalje in šele tedaj smo pomislili, da bi se to srečanje lahko končalo drugače. Drago je sicer smuknil s kolesom mimo njih, toda prav lahko bi ga bili ustrelili, še

preden bi mu prišli na pomoč. Pa tudi naše „junastvo“ je bilo bolj dvomljive narave, ker je imel zanj še največ zaslug pravzaprav Tavčmanov konj.

Pred Grabstanjem smo srečavali fante in možakarje, ki so odnašali orožje iz skladišča. Večinoma so imeli prav kratke puške, italijanske in manliharce — pripravne za divji lov. Res, redka priložnost za koroške divje lovce! Še sami smo zavili v skladišče, ki je bilo prepolno brzostrelk, pištol, streliva, oblek in orodja. Kmetje in meščani, otroci in žene so brskali po razmetanih kupih.

Naš pogled je pritegnil nase osebni avto, ki je stal na dvorišču in so nam ga hoteli odpeljati prav pred nosom. Ustavili smo ga: mlada dama je bila uradnica v skladišču, gospod pa gestapovec. Damico smo vsa obupano in preplašeno pustili na dvorišču, „gospoda“ pa prisilili, da nam je bil za šoferja vse do Celovca. Tavčmanov Črni je odslužil. Z vozom vred ga je sprejel v oskrbo gostilničar Znidar.

Brzeli smo mimo dolgih vrst razoroženih nemških vojakov, ki so utrujeni ležali ob cesti, odmetavali uniforme in načenjali zadnje konzerve. Ob njih, v cestnem jarku, pa so jim delali družično razbiti in ožgani tovorni avtomobili.

Osamljene smo se počutili sredi tolikšnega števila sovražnih vojakov in vozil. Prav lahko bi zapeljali med nerazorožene čete.

„Morda smo nekoliko prehitro vozili?“ smo govorili pol za šalo pol zares. Tedaj smo zagledali oklopni voz, ki nam je brzel nasproti po cesti iz Celovca. Zaostri smo pogled in spoznali na njem našo zastavo z zvezdo.

„Nismo prezgodnji, ne!“ je olajšano vzkliknila Zala in z veseljem smo ji prirediteli.

V celovškem predmestju smo zagledali prve uniforme zahodnih zaveznikov. V mestu je bilo zelo pisano: mešale so se partizanske in angleške uniforme. Zavili smo k jezuitski kasarni, k našemu štabu. V mestu ni bilo nikakih sledov borbe. I Angleži i partizani so vkorakali vanj brez odpora. Zato pa so izvojevale naše partizanske brigade hude borbe z esesovskimi divizijami, četniki, ustaši in belogardisti pri Pliberku, na Jezerskem, na Ljubelju in drugod ob meji.

Tri leta Celovca nisem videl od blizu. A ko sem zagledal sprehajajoče se partizane po mestnih ulicah, se mi je zdelo to tako naravno, kot le kaj. Če bi še kdaj videl Hitlerjevega vojaka v nemški uniformi, bi začuden vzkliknil: Kaj pa vendar ti tod, v Celovcu?

Rentabilnost vzreje mlade goveje živine

»S svinčnikom v roki skozi gospodarstvo« je načelo, ki se ga mora vse bolj držati današnji kmetovalec, ako hoče prigrupariti toliko denarja, kolikor ga potrebuje za svojo družino, da ji bo lahko nudil ostalim družbenim slojem primerne življenje. Hoditi »s svinčnikom v roki skozi gospodarstvo« pa pomeni, da je treba temeljito preračunati vsako gospodarsko odločitev ali se res izplača in ali nudi res dovolj sigurnosti za boljši uspeh, se pravi, za boljše rentabilnost, kakor jo nudita doseganja praksa in tradicija našega kmetovanja.

Eno izmed področij tradicionalne prakse našega kmetovanja je vzreja mlade živine za domače potrebe. Vsak naš kmetovalec vzreja svojo plemensko živino sam, ne glede na to, ali ima ustrezne plemenske živali in tudi ustrezne cenene pogoje svojih rastočih živali. To je pododavana navada, o kateri je v današnjih pogojih le redko kdo razmišljal, če je zanj rentabilna ali ne.

Pred kratkim pa je naš sekretariat pri svojem analiziranju in usmerjanju proizvodnje naših kmetovalcev naletel na dva

800 l mleka	à 1,60	= S 1.280,—
20 kg lanene moke	à 2,60	= S 52,—
40 kg ovsenega zdroba	à 1,80	= S 72,—
180 kg sena	à 0,50	= S 90,—

delo krmljenja in oskrbe
à 10 minut = 60 ur à 5,— = S 300,— = S 1.794,—

k temu še riziko uspeha krmljenja in živinozdravnik 10 % = S 179,40

S 1.973,40

V drugem polletju prvega leta se ti stroški povečajo za

800 kg sena	à 0,50	= S 400,—
180 kg krepke krme	à 2,50	= S 450,—

delo 185 dni à 10 minut = 61 ur à 5,— = S 365,— = S 1.215,—

k temu še riziko uspeha krmljenja in živinozdravnik 10 % = S 121,50

S 1.336,50

V drugem letu pa znašajo za časa zimskega krmljenja stroški vzreje:

1.400 kg sena	à 0,50	= S 700,—
100 kg krepke krme	à 2,50	= S 250,—

delo 200 dni à 10 minut = 67 ur à 5,— = S 355,— = S 1.285,—

k temu še riziko uspeha krmljenja in živinozdravnik 10 % = S 128,50

S 1.413,50

Skupno lahko računamo, da nas stanejo krma, krmljenje in oskrba mladega plemenskega goveda v poldrugem letu 4.723,40 šil. K tem stroškom pa moramo dodati še poletno krmljenje v drugem letu. Ako vzamemo to v obliki stalne paše na dobrih pašnikih in na planini, nas po

paša	S 115,—
2.500 kg zelene krme à 10 gr.	S 250,—

delo 165 dni à 10 minut = 27,5 ur à 5,— = S 137,50 = S 502,50

k temu riziko uspeha krmljenja in živinozdravnik 10 % = S 50,25

S 552,75

Torej vidimo, da nas že samo krma, krmljenje in oskrba mladega goveda v prvih 2 letih stanejo okroglo 5.000 do 5.300 šil. K temu pa je treba prišteti še delež mladega goveda na vzdrževanju in amortizaciji hleva, orodja in strojev, delež na fondu za nezgode pri živini in obresti za vrednote, ki smo jih v žival vložili. Zaradi enostavnosti teh dodatnih

krma za 550 dni kakor zgoraj vendar brez mleka S 2.379,—

delo v 550 dneh à 30 minut = 275 ur à 5,— = S 1.375,— = S 3.754,—

k temu še riziko krmljenja in živinozdravnik 10 % = S 375,40

S 4.129,40

Od 3.600 l mleka, ki ga od te krave ob dodatku nekoliko slame lahko pridelamo, moramo za teleta, ki ga prodamo za 80 kg

3.200 l mleka	à 1,60	= S 5.120,—
80 kg tele	à 12,—	= S 960,— = S 6.080,—

Primerjava govori zelo v prid odločitvi, da v ravninskih predelih, kjer je mogoče mleko vnovčiti z nizkimi transportnimi stroški in kjer ni oddaljenih pašišč, ki so pripravna samo za mlado živino, opustimo vzrejo mladih telic za pleme in da držimo na ta račun 1 kravo več v hle-

primeru, kjer sta gospodarja kmetije kategorično postavila, da mlade živine nočeta vzrejati in da se njima bolj izplača rediti samo krave, potrebne telice za pomlajevanje svoje črede pa dokupovati. Ker smo spričo tega stališča prišli do nasprotij v naših gledanjih, se mi zdi prav in potrebno, da to vprašanje nekoliko osvetlimo.

Kje ima vzreja mlade živine prednost pred držanjem večjega števila molznic?

Da lahko odgovorimo na to vprašanje, je treba najprej vedeti, koliko stane vzreja mlade živali, preden je v stanju, dajati poleg mesa tudi teleta in mleko.

Praviloma ne bi smeli telic pripuščati pred poldrugim letom starosti in le-te ne bi smele teliti prej, dokler niso stare 2 1/4 leta ali 27 mesecev. Čeprav se tega pravila v veliki meri ne držimo, lahko mirne duše rečemo, da pred 2. letom starosti plemenska telica ne daje nobenih koristi. V tem času pa nas ogromno stane.

Stroški krme, krmljenja in oskrbovanja mladega teleta, ki je namenjeno za pleme, znašajo v prvem polletju:

to napravili v zgornjem primeru, obremeneni nakupna cena 1 leto reje s 1.000 šil. in nas potemtakem nakup živali, njena krma, krmljenje in oskrbovanje stane na leto 2.376,46 šil., medtem ko pridelamo (2.000 l mleka in tele 80 kg) 4.160.— šil. Vzreja telice v prvih dveh letih pa stane — kakor smo videli — povprečno 2.500 do 2.650 šil., ne da bi v tem času dobili za te izdatke kakršno koli protivrednost.

Ta primerjava kaže, da je spričo danih pogojev vzreja mlade plemenske živine rentabilen posel samo tam, kjer že imajo visokomolzne krave in tam, kjer so možnosti dovoljne izdatne in cenene paše za mlado živino in kjer je neposredno vnovčenje mleka povezano z visokimi stroški in transportnimi težavami. V naših ravninskih primerih, ko je še vse premalo dobrih molznic in ko vnovčenje mleka skoraj ni povezano z nobenimi posebnimi stroški, pa vse bolj kaže preiti na držanje molznic ter na potreben dokup živali za pomlajevanje črede. V ravninskih predelih bo molznica tudi pašo bolje poplačala, kakor pa jo poplača telica, ki jo hočemo zrediti v kravo.

Blaž Singer

Kemikalije za travo

Precej težav imajo vrtnarji ali ljubitelji cvetličnih nasadov, če hočejo, da je trava okoli gredic vedno primerno pokosena in da ne sili na skrbno pognojeno prst. Moderna kemija bo tudi tukaj kmalu priskočila vrtnarjem na pomoč: če bodo pokropili dvakrat na leto travnato rušo s posebno kemično raztopino, ne bo treba nič več kositi ali ob gredicah prizevovati.

Znanstveniki, ki se ukvarjajo s to kemično raztopino, zatrjujejo, da se zaradi škropljenja zmanjša povprečna rast trave, in sicer na pet do deset centimetrov, medtem ko normalno požene do štirideset centimetrov visoko. Novo kemično raztopino bodo začeli prodajati še to leto, uporabljali pa jo bodo lahko le strokovno sposobni ljudje, ker bi se sicer lahko zgodilo, da bi trava izgubila svojo lepo zeleno barvo. Upajo, da bodo kemične obrazce v letu dni tako izpopolnili, da bodo lahko škropili s to raztopino svoje vrtove tudi najpreprostejši ljudje.

Tržni razvoj v aprilu

Zadnji marčni tržni dan v St. Marxu na Dunaju za pitance je potekal v znamenju predvelikonočnega časa. Ponudba pitancev (9.698) je bila izredno visoka. Zato pa je bila cena zelo nizka. Posledica tega sejma je bila, da je bilo na prvi sejmu v aprilu pripeljanih samo 5.831 pi-

tancev. Vsled te nizke ponudbe se je cena prašičev močno popravila. Vendar na naslednjih sejmih to ceno niso mogli obdržati, temveč so morali od sejma do sejma za znanje popuščati. Le zadnji sejem v aprilu je bil v znamenju nekoliko zboljšanja cene, kakor kaže naslednji pregled:

Sejem	ponudba	za kg žive teže pri kvaliteto		
		I	II	III
29. 3.	9.698	11,80—12,50	11,00—11,80	10,20—10,90
5. 4.	5.831	12,80—13,40	12,40—12,80	12,00—12,40
12. 4.	8.447	12,50—13,30	12,00—12,50	11,20—12,00
19. 4.	9.170	12,30—13,00	11,50—12,10	10,50—11,50
25. 4.	7.747	12,50—13,00	12,00—12,50	11,00—11,90

Najboljši pitanci so bili plačani povprečno za 20—40 grošev boljše kakor pa živali prve kvalitete.

Na Koroškem so plačevali pitance povprečno po 11,— do 11,50 šil., pujske pa od 17,— do 18,— šil. za kg žive teže.

Kakor vse kaže, zadnja uredba o stabilizaciji cen za pitance še ni pokazala svojega učinka.

Drugačen kakor razvoj na sejmih pitancev, je bil v aprilu na Dunaju razvoj

sejem	ponudba	voli			
		biki	krave	telice	
28. 3.	1.694	9,00—11,00	8,00—11,20	7,50—9,50	9,00—11,00
4. 4.	1.305	9,00—11,00	8,20—11,40	7,40—9,00	8,50—10,80
12. 4.	1.442	9,00—11,20	8,20—11,50	7,30—9,70	9,00—11,30
18. 4.	1.468	9,00—11,20	8,20—11,60	7,20—9,70	9,00—11,20
25. 4.	1.344	9,50—11,50	8,50—11,80	7,50—10,00	9,00—11,40

Za klobasarice je ostala cena v bistvu nespremenjena na višini 5,80—8,60 za kg žive teže. Na splošno je v aprilu primanjkovalo telet.

Proti koncu meseca so s Koroške izvo-

Pravilen čas za košnjo

Najbolj primeren čas za košnjo je nedvomno tedaj, ko vse trave začnejo cveteti. Držimo se načela: Čim večkrat kosimo, tem bolj slabimo plevel in zboljšujemo travniško rušo. Čim mlajšo travo pokosimo, tem več beljakovin bo vsebovala krma. Nikoli ne smemo čakati, da bi trava dozorela na travniku, ker bi bilo seno slamnato — vsebovalo bi v največji meri le slabo hranilne vlaknine (celuloze).

Pašnine v letu 1955

Koroška deželna vlada je v sporazumu s Kmetijsko zbornico in Planšarskim društvom izdala za pašnino v letu 1955 naslednje smernice:

mlada goveda do 1 leta	S 100,—
mlada goveda do 2 let	S 140,—
mlada goveda do 3 let	S 180,—
goveda nad 3 leta	S 220,—
konji do 2 let	S 280,—
konji do 3 let	S 330,—
konji nad 3 leta	S 380,—
kobile z žrebeti	S 450,—
ovce	S 30,—

Ta pašnina se nanaša na 100 dni paše na srednjedobrih pašnikih in planinah. V drugačnih primerih se lahko napravijo pribitki ali odbitki. Te pašnine nikakor niso zakonito vezane, temveč namenjene le temu, da dajo osnovo za medsebojne sporazume med lastnikom, ki vzema živino na pašo proti odškodnini in onim, ki daje živino na zakupno pašo.

Z ozirom na izkušnje v lanskem letu pa je pri goveji živini pravičnejša ona ureditev pašnine, ki se plača od prirastka na teži živali. Pred odgonom na pašo in po prihodu s te se žival veljavno stehta in se ugotovi razlika v teži oz. prirastek živali. Pašnina pa se potem določi na ta način, da se razlika v teži pomnoži z eno tretjino do eno polovico najvišje cene za klavno žival te vrste. Primer: za časa paše je telica pridobila na teži 50 kg, najvišja tržna cena ob prigonu s paše pa znaša 10,— šil. Potemtakem znaša ena tretjina cene 3.30 in znese pašnina 3.30 × 50 = 165,— šil.

Plemenski sejem v Št. Vidu ob Glini

Rejska zveza marijadvorske pasme za Koroško in Štajersko priredi v petek, dne 13. maja t. l. ob 9.30 uri v Št. Vidu ob Glini svoj 70 plemenski sejem.

Ponudba: 90 mladih bikov in 70 visokobrežnih telic in krav.

na sejmih goveje živine. Tudi pri goveji živini je bila cena vsled visoke ponudbe na zadnjem sejmu v marcu nizka. Toda v teku aprila je pričela naraščati in je bila na zadnjem sejmu v aprilu povprečno za 50 grošev pri kg višja od cene na zadnjem sejmu v marcu. Posebno očitno je naraščala cena bikov in volov, manj pa krav, ki pa imajo itak izredno ugodno ceno. Razvoj na sejmih za govejo klavno živino ponazoruje sledeči pregled:

zili v Italijo prvi vagon klavne živine. Srednje dobro do dobro blago so plačali po 10,— do 10,10 šil. za kg. Pravijo, da je to začetek večjih eksportov v Italijo tekom letošnjega poletja. (bl)

Odkritje spomenika v Mauthausenu

Minulo soboto so v bivšem koncentracijskem taborišču v Mauthausenu slovesno odkrili spomenik stotisočim, ki so v taborišču končali nasilne smrti kot žrtve fašizma. Pri slovesnosti so bili navzoči visoki predstavniki sovjetske armade in zasedbene oblasti ter mnogo gostov. Spomenik je trinajst metrov visok ter je postavljen na prostoru tako imenovanega ruskega taborišča.

Ob odkritju spomenika je imel notranji minister Helmer nagovor, v katerem je med drugim dejal, da tudi ta kamen spominja na barbarstvo, ki se je v našem stoletju izdijalo, ko je v strahotni grozi končalo tisoče junaških src. Tudi na tem mestu v Mauthausenu je bila humaniteta, človeško dostojanstvo in pravica teptana z okovanimi škornji taboriščnih rabljev. Ne samo koncentracijski zaporniki, temveč vse avstrijsko ljudstvo je šlo pot žrtve, ko se je razbohotilo fašistično gospodarstvo in še bolj, ko je bila Avstrija vključena v najbolj krvavo vojno vseh časov.

Nadalje je minister dejal, da krvava krivda fašističnih zločincev ni nikdar popravljiva. Kljub temu pa lahko opazujemo, da se fašistični militaristični priganjači ne čutijo potolčene ter da različni generali, ki so v minuli vojni prinašali stotisočim smrt in nepopisno gorje, silijo

spet v ospredje in hočejo igrati svojo vlogo. S pomočjo različnih begunskih tipov gojijo ponovne težnje po osveti. Zaradi tega je nujno, da dvignemo svareče glasove in naša skrb, prizadevanje ter borba morajo veljati vzpostaviti trajnega miru. Vsa naša usoda je odvisna od mironodobnega razvoja v svetu. Tako dolgo pa, dokler bodo vojni zločinci od včeraj vojaški voditelji mladine in dokler bodo potvarjali resnico, je mir v svetu ogrožen.

Milijonsko umiranje v koncentracijskih taboriščih naj ne bo pozabljeno, je poudaril minister. Na tem prostoru je mučniške smrti končalo okoli 32.000 sovjetskih državljancev, predvsem vojnih ujetnikov. Za vse čase naj bo ohranjen spomin na mrtve žrtve, živečim pa nenehen opomin, da zastavijo vse sile za pravico in trajen mir v svetu.

Odkritju spomenika v Mauthausenu je prisostvovalo tudi okoli tisoč bivših jugoslovanskih internirancev in članov Zveze borcev. Član izvršnega odbora Zveze borcev Bertonec iz Ljubljane je imel govor, v katerem je orisal borbo nad 12.000 jugoslovanskih internirancev, ki so v tem taborišču umrli kot žrtve fašističnih zverstev.

Srečanje pri odkritju spomenika v Mauthausenu je bilo velika mednarodna svečanost v bivšem taborišču smrti.

V Sovjetski zvezi spet priznavajo zasluge Jugoslavije v protifašistični vojni

Ob desetletnici zmage zaveznikov nad nacistično Nemčijo je maršal Žukov objavil v moskovski „Pravdi“ članek, v katerem je rečeno, da se ljudje v Sovjetski zvezi dobro spominjajo naporov in vojaških operacij vseh narodov protihitlerjevske koalicije. Med vojno so vzklicale prijateljske vezi med sovjetsko armado in armadama ZDA in Velike Britanije, s toplim čustvom pa se spominjamo tudi vloge vojakov in oficirjev svobodne Francije. Žukov pravi, da ne bo pozabil borbe Italije, Poljske, Češkoslovaške, Norveške, Albanije, Grčije, Bolgarije in drugih držav, zlasti pa je poudaril delež Jugoslavije v protihitlerjevski koaliciji. Žukov je v tej zvezi zapisal:

Posebno odločnost v boju za osvoboditev svoje države in splošno stvar uničenja fašizma so pokazali jugoslovanski narodi pod vodstvom maršala Tita. Živo mi je v spominu dan ko se je sovjetska vojska pri Beogradu bratovsko srečala z narodno-osvobodilno vojsko Jugoslavije in skupno z njo zadala udarce sovražniku. S kakšno prisrčnostjo nas je sprejelo prebivalstvo Jugoslavije, kako veseli so bili naši sestanki z jugoslovansko armado, čeprav je bila ta radost skaljena zaradi nasprotij, ki so vznikla med našima vladama. Kot vojak, ki je sodeloval v skupni borbi naših narodov proti fašizmu, bi rad poudaril željo, da bi ta nasprotja čimprej izginila in da bi med

našima državama čimprej nastali spet prijateljski odnosi. To bo v korist našim narodom in vsem delovnim ljudem.

Tudi tajnik sovjetske KP Hruščev, ki se je poleg Bulganina, Molotova in Malenkova udeležil sprejema na veleposlaništvu Vzhodne Nemčije v Moskvi, je poudaril zasluge zahodnih sil in Jugoslavije pri zmagi nad hitlerjevsko Nemčijo. Dejal je, da Sovjetska zveza želi sodelovati z Zahodom in da želi prijateljskih odnosov z Jugoslavijo kljub „nekaterim nasprotjem, do katerih je svoj čas prišlo med obema državama.“

Deželni kongres koroške socialistične stranke

Jutri in pojutrišnjem bo v Celovcu zasedal deželni kongres socialistične stranke za Koroško. O bodočih nalogah in ciljih stranke bo na kongresu govoril državni poslanec dr. Pittermann.

Birmanske ure
od strokovne trgovine
Kobler & Co.
Beljak - Villach

Zaostritev na Južnem Tirolskem

V zvezi s pripravami za podpis avstrijske državne pogodbe je južnotirolski časopis „Dolomiten“ zapisal, da bodoče nevtiralnosti Avstrije ni mogoče razlagati tako, da bi se Avstrija s tem odrekla pravicam in obveznostim glede vprašanja Južne Tirolske. Južnotirolska ljudska stranka je v posebni resoluciji odobrila odstop svojega predstavnika Dietla iz pokrajinske vlade avtonomnega južnotirolskega ozemlja. Resolucija očita italijanski vladi, da ne izpolnjuje sporazuma, ki sta ga leta 1946 podpisala De Gasperi in dr. Gruber ter

gotovlja, da se devet let po podpisu tega sporazuma nadaljuje pritok priseljencev iz italijanskih pokrajin, ki grozi spremeniti narodnostno stanje na Južnem Tirolskem v škodo domačega prebivalstva. Tozadevne spomenice in protesti na italijansko vlado so ostali brez odziva. Zato bo zavzela južnotirolska ljudska stranka v bodoče bolj odločno stališče za dosego svojih zahtev. Glasilo Južnih Tirolcev „Dolomiten“ je v tej zvezi zapisalo, da je Južna Tirolska sestavni del Avstrije.

Mlada fanta — žrtvi prometa

Gotovo se mlada fanta, oba komaj devetnajstletna, nista nadejala, da bo njuna pot z motornim kolesom na veliko tombolo v Celovcu minulo pomladansko nedeljo zadnja. Kakor številno drugih, sta tudi kovaški vajenec Janez Wölbl in gozdarski praktikant Jožef Arih, oba iz Globasnice, hotela poizkusiti svojo srečo na tomboli. Peljala sta se z motornim kolesom v Celovec. Po končani tomboli, okoli pol šeste ure zvečer, sta se napotila proti domu. Na velikovski cesti pa sta hotela prehiteti Janeza Cirgoja, doma tudi iz Globasnice, ki se je prav tako vračal s tombole z motornim kolesom ter je na spremnem sedežu vozil še Ignacija Huterja. Pri prehitevanju sta se kolesi zadeli ter so vsi štirje strmoglavili na cesto. V tem trenutku je privozil iz nasprotne smeri poštni avtobus, ki ga šofer ni mogel več pravočasno ustaviti. Avtobus je dobesedno povozil na cesti ležečega Janeza Wölbla, Jožef Arih pa je tudi obležal težko poškodovan. Neki taksimeter, ki je v istem trenutku privozil mimo, je nemudoma pobral ponesrečena fanta ter ju prepeljal v bolnišnico za nezgode. Janez Wölbl je kmalu podlegel poškodbam, Jožef Arih pa je ponoči umrl. Ostala dva, Cirgoj in Huter, sta imela srečo, ker Cirgoj sploh ni bil poškodovan, Huter pa le neznan.

Tragična nesreča je za svojce bolesten in bridek udarec ter vse prebivalstvo glo-

boko sočustvuje z njimi. Žalosten primer pa je spet svareč opomin, kako je skrajna previdnost na cestah nujna, posebno še ob prehitevanju motornih vozil, ker nezgodna statistika dokazuje, da se prav ob prehitevanju pripeti največ nesreč.

Rokometna tekma Avstrija-Jugoslavija v Celovcu

V nedeljo ob 17.30 uri bo na igrišču KAC-a v Celovcu rokometna tekma za svetovno prvenstvo med Avstrijo in Jugoslavijo. Jugoslavija se je za srečanje z Avstrijo skrbno pripravila. Moštvo je stalno na treningu in bo dobro utrjeno prispelo v Celovec. Vse kaže, da bo prireditelj v nedeljo izredno zanimiva.

Pred to prireditvijo bo ob 15.30 uri nogometna tekma ASK — Blau-Weiss, Salzburg. Med odmori pa bodo tekme v različnih disciplinah lahke atletike.

Za izredno športno prireditelj v Celovcu vlada veliko zanimanje med ljudstvom in je računati s številno udeležbo.

Za birmo

nove zapestne ure

lepe oblike in poceni ter glavno: zanesljive in točne

J.A.KERN Celovec-Klagenfurt
Kramergasse 7

Objava o preselitvi

Elektro-Radio-NETEK v novi hiši

Celovec — Klagenfurt, 8. Maistrasse štev. 33 — Telefon 59-12

Otvoritev lekarne

Koroška pokrajinska bolniška blagajna za delavce in nameščence naznanja, da je odprla v četrtek, dne 12. maja 1955 svojo lastno lekarno v Celovcu na križišču 10. Oktoberstrasse-Viktringerring.

Zdravila in zdravilna sredstva (specialitete, magistr. predpise) oddaja zavarovancem bolniške blagajne in njihovim svojem dnevno v času od 8. do 12.30 ure in od 14.30 do 18.30 ure.

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 5.30 Začetek oddaje — 5.50 Kmečka oddaja — 6.00 Glasbeni pozdrav — 7.00 Jutranji koncert — 7.55 Marsikaj zvenečega — 9.00 Pozdrav nate — 10.00 Roman za ženo — 10.10 Medigra — 10.15 Šolska oddaja — 10.45 Mali koncert — 11.00 Šolska oddaja — 11.20 Medigra — 11.25 Šolska oddaja — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro namešano — 13.00 Opoldanski koncert — 13.45 Objave — 13.55 Slovenska poročila in objave — 14.25 Specialno za Vas — 15.00 Šolska oddaja — 17.00 Kulturne vesti — 17.30 Popoldanski koncert — 18.00 Radio nasveti — 19.55 Lokalna poročila — 00.05 Nočna oddaja.

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 19.45, 22.00, 00.00.

Sobota, 14. maj:

9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca (slov.) — 11.00 Za dobro voljo — 14.35 Pozdrav nate — 15.20 Kulturno zrcalo tedna — 15.35 Domači zvoki — 16.20 Kličemo mladino — 17.00 Igrajo znani orkestri — 18.00 Iz parlamenta — 18.30 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi (slov.) — 20.15 Vesela oddaja.

Nedelja, 15. maj:

7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.00 Kmečka oddaja — 11.30 Veselje za vse ljudi — 14.30 Otroški oder — 15.00 Pozdrav nate — 17.00 Plesna glasba — 18.30 Lepe melodije — 18.55 Šport od nedelje — 20.15 Kriminalna uganka.

RADIO PROGRAM

Ponedeljek, 16. maj:

14.00 Za našo vas (slov.) — 15.45 Knjižni kotic — 18.45 Za vsakega nekaj (slov.) — 19.15 Trikrat kralj — 20.05 Šlagerji — 20.50 Usnjene hlače.

Torek, 17. maj:

11.25 Vesele melodije — 14.00 Zdravniški vedež. Zabavne melodije (slov.) — 15.45 O, moj papa... reportaža — 20.00 Opera.

Sreda, 18. maj:

14.00 Kmečki koledar: Od velike noči do binkošti (slov.) — 15.45 Za vesele ljudi — 18.45 Za ženo in družino (slov.) — 19.15 Na vseh ulicah — 20.05 Peljemo se s potovalnim uradom.

Četrtek, 19. maj:

7.20 Vokalni koncert (slov.) — 11.30 Koncert — 13.45 Pozdrav nate — 16.15 Nestroy obišče šolsko mladino — 17.05 Plesna glasba — 17.45 Nogometna tekma Avstrija-Škotska — 19.00 Lepe melodije — 19.25 Šport — 19.55 20 minut glasbe — 20.15 Pri nas doma.

Petek, 20. maj:

11.20 Za dobro voljo — 14.00 Akustični mladinski list (slov.) — 15.00 Iznajdbe — 15.45 Otroška ura — 17.25 Teden dni deželne politike — 18.45 Mali leksikon (slov.) — 20.05 Slušna igra — 21.20 Glasba iz vsega sveta.

RADIO LJUBLJANA

Dnevne oddaje razen ob nedeljah: 5.00 Dobro jutro, dragi poslušalci — 6.30 Pregled tiska — 7.10 Jutranji orkestralni spored — 7.30 Gospodinski nasveti — 7.40 Zabavna glasba — 11.00 Radijski koledar — 12.00 Kmetijski nasveti ali kmetijska univerza — 12.45 Zabavna glasba — 13.00 Zeleli ste — poslušajte! — 14.10 Melodije za razvedrilo — 15.15 Lahka glasba — 16.10 Utrinki iz literature — 16.30 Zeleli ste — poslušajte! — 19.00 Radijski dnevnik — 23.00 Oddaja za tujino.

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 14. maj:

11.15 Pisan drobiž za pionirje — 13.00 Zeleli ste — poslušajte — 13.30 Glasbeni mozaik — 14.40 Češka godba — 15.15 Skladbe za kitaro — 16.00 Utrinki iz literature — 18.00 Jezikovni pogovori — 18.30 Okno v svet — 20.00 120 pisanih minut.

Nedelja, 15. maj:

8.15 Domače pesmi — 9.00 Otroške predstave — 10.00 Družinski pogovori — 12.10 Venček slovenskih narodnih pesmi — 13.00 Pol ure za našo vas — 13.30 Zeleli ste — poslušajte! — 16.00 V plesnem ritmu — 17.30 Radijska igra — 20.00 Večerni operni koncert — 21.00 Kulturni razgledi.

Ponedeljek, 16. maj:

11.15 Šolska ura za višjo stopnjo — 14.30 Nove knjige — 15.30 Šolska ura za nižjo stopnjo — 16.30 Zdravstveni nasveti — 18.45 „Partizanski pozdravi“ — 20.00 Kulturni pregled — 20.15 Simfonični koncert.

Torek, 17. maj:

11.15 Cicibanom dober dan — 12.10 20 minut z Veselimi godci — 13.30 Glasbeni mozaik — 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 15.30 Jezikovni pogovori — 18.15 Slovenske narodne pesmi — 18.30 Športni tednik — 20.10 Koncert pianista Marijana Lipovška — 20.30 Radijska igra: Vse in prazen nič.

Sreda, 18. maj:

11.15 Šolska ura za nižjo stopnjo — 11.45 Mladinski zbori pojo — 13.30 Ura melodij za dobro voljo — 15.30 Šolska ura za višjo stopnjo — 21.20 Lahka in zabavna glasba.

Četrtek, 19. maj:

11.15 Za mlade pevce in godce — 14.30 Ljudsko-prosvetni obzornik — 16.20 Iz oper in baletov — 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 18.45 Otroške narodne pesmice — 20.00 Glasbeni razgledi — 20.15 „Četrtek večer“ domačih pesmi in napevov.

Petek, 20. maj:

11.15 Cicibanom dober dan — 13.30 Križem skozi operete in filme — 16.00 Za pionirje — 16.20 Za prijetno popoldne — 20.15 Češke in slovaške umetne in narodne pesmi.